

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 41. Libellus supplex ab ipso hoc Prædicante ad Cæsarem transmissus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

„num Capitulationibus adversatur, & Sæc. XVIII.
 „non tam nos, quam omnes Evan- A. C. 1737.
 „gelicos status tangit atque ab eorum
 „Majoribus jam ante ducentos annos
 „approbatum, & hucusque absque ulla
 „controversia, & variis typis excusum
 „librum Symbolicum spectat, hinc spe
 „freti sumus, Cæsaream suam Maje-
 „statem fiscalem citationem contra præ-
 „fatum Münden contra fas extortam,
 „pro æquitate sua abrogaturam, quod
 „& perdemisse petimus, ac pariter Cæ-
 „saream suam Majestatem omnipotentis
 „Dei tutelæ pro perenni prosperitate,
 „& gloriosissimo Regimine usque ad ca-
 „nos annos protracto nos nostramque
 „Civitatem fidelissimi subditi in pretiosis-
 „simas ac inæstimabiles gratias ac fa-
 „vores debita submissione commenda-
 „mus, &c“.

§. XLI.

*Libellus supplicis ab ipso Prædicante
 ad Cæsarem transmissus.*

Præterea ipsemet hic Francofordiensis
 Pastor ad Imperatorem libellum
 supplicem dedit, in quo se accusatum,
 citatumque referens, fatetur, quod
 Lutherani ex præscripto S. Scripturæ
 NB. communi calculo propugnent,
 Z z 4 quem-

Sæc. XVIII

A. C. 1737

quemlibet laicæ potestati esse subjectum & Clericos reos æque ac Laicos profanæ potestati rationem reddere teneri, proin Imperatorē ex ipsis Protestantium principiis supremum Judicē hujus causæ per Fiscalem denuntiatae esse, cum autem Clerici Catholici duntaxat. Episcopi vel sedis Apostolicæ jurisdictioni subiecti sint, ab hac autem jurisdictione Protestantes art. V. §. 48. Osnabr. Pacis eximantur, inde conclusit Præco, nec Cæsarem in Præcones Episcopalem jurisdictionem habere, proin ipse utpote Clericus, etsi peccasset, coram nullo alio, quam Lutherano suo Principe conveniendus fuisset, ac propterea, ne suo ad Cæsarem recursu Lutheranis statibus eorumque juri præjudicium inferre videretur, contra Cæsarei Consilii jurisdictionem protestatur, ac declarat, se Cæsarem pro nuda ejusdem informatione adire. His præmissis accusationum capita diluere nitebatur, & quidem I. sibi obiici, quod contumeliose in Catholicam Religionem, ejusque cultum detonarit, hanc tamen accusationem non nisi vagis verbis esse conceptam: debuisset igitur Fiscalis specificè exponere, quænam Præco effutiisset, hunc vero certum esse, quod in suis Concionibus non nisi necessarium discrimen inter Lutheranam &

& Catholicam Religionem explicave- Sæc. XVIII.
 rit, (*) ei ergo sufficere, ut dicat, A. C. 1737.
nego narrata, prout narrantur (**) II.
 quod Smalcaldicos articulos probrosif-
 fimis calumniis refertos ediderit, ast
 opposuit Præco. non se, sed Luthe-
 rum has calumnias articulis inseruisse,
 eos vero a Principibus pro symbolico
 libro agnitos esse, proin Fiscalem offen-
 dere hos Principes, eoquod librum
 symbolicum pro libro convitiis pleno
 denuntiasset, inserta autem convitia
 genio illius sæculi esse adscribenda, ea
 vero illo ævo nullius offensionis fuisse
 (***) nec privato Theologo licere, in
 nova editione libri symbolici vel verbu-
 lum addere aut demere, proin nec has
 Z z 5 calum-

(*) Ergone hæc ab illa discernitur ex con-
 vitiis in Religionis Catholicæ dogmata, Pa-
 pam &c. effusis, & his juventutem imbui ne-
 cessarium est?

(**) Idem respondere potuisset Baro de
 Wezel ad imputatum odium in Lutheranos,
 utpote nonnisi vagis verbis enarratum.

(***) Ignorantiam prodit ille, qui sordi-
 dum ac lividum Lutheri calamum a nullo tum
 reprehensum fuisse scribit: ipse Melanchton
 hanc intemperantiam Luthero sæpius exprob-
 ravit.

Sæc. XVIII calumnias omittere (*) III. quod
 A. C. 1737. horrenda convitia majusculis literis stru-
 diose imprimi curarit, ad hoc reposuit
 Præco, Protestantibus liberum esse,
 an & quæ in suis libris symboli-
 cis majusculis literis excudi velint (**)
 id autem culpa typographi factum fuisse,
 qui ad normam Magdeburgensis libri
 concordiae hos articulos impressit. IV.
 Quod hunc librum Prædicantibus de-
 dicarit, id reponerat Præco, illicitum
 non esse, sed unicuique liberum, an
 laicis vel Ecclesiasticis suum librum
 nuncupare velit. V. Quod alios Præ-
 dicantes animarit, id agebat ipse, sibi
 ex Senioris officio incumbere, se ta-
 men de adhibenda moderatione cavisse.
 VI. Quod Cæsarei Consilii conclusum,
 & ex altera parte suam apologiam
 Novellis inseruerit, totique Orbi
 velut ad censuram exposuerit: ad hoc
 reposuit, nunquam sibi in mentem ve-
 nisse, perinde acsi Publicum velut ju-
 dicem Cæsarei conclusi constituere vel-
 let

(*) Tanta religione certe erga S. Sib-
 lia non usus est Lutherus.

(**) Cur autem duntaxat ea, quæ in con-
 tumeliam Religionis Catholicæ cedunt, ma-
 jusculis literis expressa fuere, nisi ut Lector
 magis ad ea attendat.

let, de cetero se suam defensionem pro
 tuenda nominis sui fama confecisse. His
 ita expositis Præco Cæsari supplicabat,
 ut ipsum ab imputata culpa liberaret,
 & Fiscalem ad expensas damnari ju-
 beret.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1737.

Præterea Lutheranus Francofor-
 diensis Magistratus die vigesima Sep-
 tembris omnia hujus causæ acta ad Ra-
 tisbonenses Protestantium Legatos
 transmisit, rogavitque, ut suos Prin-
 cipes eo inducerent, quatenus apud
 Cæsarem intercederent, vel alio modo
 statuum Evangelicorum jura, & præ-
 cipue jus in sacra & ab eo dependen-
 tem Jurisdictionem Ecclesiasticam, ple-
 namque conscientiae libertatem contra
 Cæsarei Fiscus assultus tueri vellent.
 Igitur Corpus, ut vocant, Evangeli-
 corum, pro more privatam hanc caus-
 sam, suam fecit, ac inde pars litigans
 effecta (*) die vigesima prima Februa-
 rii anno 1739. ad Imperatorem literas
 dedit, in quibus prius jam allatas ex-
 culationes rursus recoxit, addidit ta-
 men, hunc librum unacum convitiis
 (quæ in Smalcaldicis articulis inveni-
 ri non negavit) a Pace Westphalica
 esse

(*) Pars litigans simul Judex esse nequit,
 nec ad eam recurri potest.

Sæc. XVIII. esse confirmatum, proin in eo sine
A. C. 1737. Evangelicorum consensu nil mutari
 posse.

Capit. Ca-
 rol. VII.
 art. II. §. 6.
 Abdruck.

Attamen quæcunque demum in
 Prædicantis defensionem afferebantur,
 nunquam tamen satis læsæ Religionis
 Catholicæ, & turbatæ concordie cul-
 pa removeri poterat; imo ne ipsi qui-
 dem hujus Præconis fautores inficiari
 audebant, tam pace religiosa & West-
 phalica, quam plurimis recessibus &
 Imperatorum edictis severe inhibentur,
 ne alterutrius Religionis doctrina,
 ritus &c. contumeliis, & convitiis, si-
 ve demum ante hanc pacem jam fue-
 rint impressa. *sive recenti editione recolta,*
sive in libris symbolicis sive in aliis scri-
ptis, libris &c. contineantur, proscin-
dantur, cum quodvis hujus injuriæ ge-
neris semper finem a paciscentibus inten-
tum, scilicet mutuam pacem & con-
cordiam invertat, cumque Lutherani,
suam Religionem convitiis, probris,
& calumniis impeti, aut ejusmodi li-
bros, in quibus pro genio sæculi XV. &
XVI. ejusmodi dictoria in contumeliam
doctrinæ Protestanticæ olim insperia hæ-
bebantur, nova editione in vulgus
spargi nollent, ac propterea Cæsarei
Fisci Cæsaris totiusque Evangelicorum
opem implorarent, ita ob exactam pi-
rificationem utriusque Religionis & Re-
gulam

gulam P. W. sequitur, ut quod Luthe- Sæc. XVIII.
ranæ parti justum est, etiam pro parte A. C. 1737.
Catholica justum censeatur.

Cæterum hæc caussa tenuit usque ad annum hujus sæculi quadragesimum primum, quo Christianus Münden die nona Augusti vivis, hujusque litis fastidio, ac multæ pecuniariæ aliarumque calamitatum periculo ereptus est; anno autem sequenti Carolus VII. Imperator ita rem composuit, ut ex una parte Religionis Catholicæ indemnitati consuleret, severe prohibens, ne imposterum *in recens edendis libris ac chartis injuriosæ, & contumeliosæ* expressiones (quales in Smalcaldicis articulis a Luthero pro genio sui sæculi inveniri, ipsimet Protestantes haud negant, & ipsa eorum editio loquitur) divulgentur: ex altera vero parte ipsis quoque Protestantibus ita prospexit, ut suos libros symbolicos denuo typis edere libere possent, quin Fiscalis Cæsareus, sicut contra novas editiones symbolicorum librorum Ecclesiæ Catholicæ, ita nec adversus novas editiones librorum symbolicorum Confessioni Augustanæ addictorum, deinceps querelas movere possit, vel audiri nec Imperiale Aulico - Cæsareum Consilium vel Francofordiensis librorum

Com-

Sæc. XVIII. Commissarius hac in caussa uni parti
 A. C. 1737. magis quam alteri favere queat. Hæc
 sapientissime decreta etiam in Capitulatione
 Ejusdem Imperatoris art. II. §. 7. & 8. inserta habentur, & pariter
 in Capitulationibus Francisci I. & Josephi II. innovata reperiuntur.

§. XLII.

*Principes atque Illustres hoc anno
 denati.*

Hoc item anno non pauci ex Præfultis
 ac Principibus morti in prædectis
 cessere, quos inter primus est Carolus
 Alexander Wirtembergæ Dux, qui
 multis victoriis contra Gallos Hispanos,
 & Turcas clarus die duodecima Martii
 repentina morte occubuit; de suorum
 Filiorum curatela & fatis infra men-
 tionem fiet. Die autem decima
 septima Februarii decessit Franciscus
 Carracioli Princeps de Cellamare,
 & vigesima tertia Martii Carolus Fride-
 ricus Adolphus Princeps hæreditarius
 Saxo-Weissenfelsensis & die undecima
 Martii Ludovicus Maria Josephus Prin-
 ceps hæreditarius Bado-Badensis, am-
 bo aliquot duntaxat mensium infantes.
 Decima sexta vero ejusdem Mensis an-
 nos nata septuaginta quinque obiit Ed-
 munda